

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 12.02.2004

datum (revidirane) izdaje: 12.02.2004

1 Identifikacija snovi/pripravka in podatki o dobavitelju:

. Identifikacija snovi ali pripravka

. Trgovsko ime: **BAZA LAK PLUS**. Uporaba snovi / pripravka *Premazno sredstvo*

. Podatki o dobavitelju:

SPEKTER d.o.o.

Ložnica pri Žalcu 52/a

3310 Žalec

Tel.: 03 5715 366 Fax: 03 5715 780

. Proizvajalec:

Akzo Nobel Car Refinishes bv

Rijksstraatweg

NL 2171 AJ Sassenheim

tel.: +31 (0)71 308 9644

<http://www.sikkenscr.com>

. Informacije v nujnih primerih:

V primeru manjših nezgod se obrnite na vašega zdravnika ali dobavitelja (tel.:03 5715 366). V primeru hujših nesreč pokličite Center za obveščanje, tel.112.

2 Sestava s podatki o nevarnih sestavinah:

. Kemijski opis:

. Opis: *Mešanica iz spodaj navedenih snovi z nenevarnimi primesmi.*

. Vsebuje naslednje zdravju nevarne snovi (v ut%):

CAS: 123-86-4 EINECS: 204-658-1 INDEKS številka: 607-025-00-1	<i>n</i> -butil acetat R 10-66-67	30-45%
CAS: 1330-20-7 EINECS: 215-535-7 INDEKS številka: 601-022-00-9	<i>ks</i> ilen (mešanica izomer) Xn; R 10-20/21-38	5-12%
CAS: 107-98-2 EINECS: 203-539-1 INDEKS številka: 603-064-00-3	1-metoksi-2-propanol R 10	2,5-10%
CAS: 71-36-3 EINECS: 200-751-6 INDEKS številka: 603-004-00-6	butanol Xn; R 10-22-37/38-41-67	2,5-10%
CAS: 100-41-4 EINECS: 202-849-4 INDEKS številka: 601-023-00-4	etilbenzen Xn, F; R 11-20	2,5-10%
CAS: 123-42-2 EINECS: 204-626-7 INDEKS številka: 603-016-00-1	diaceton alkohol Xi; R 36	< 2,5%

. Dodatne informacije:

Obstoječe mejne vrednosti so navedene v 8. poglavju.

Besedilo opozorilnih stavkov za posamezno snov je navedeno v 16. poglavju.

3 Ugotovitve o nevarnih lastnostih:

. Opis nevarnosti:

Glede na Zakon o kemikalijah in pripadajoči Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi in pripravkov, se izdelek uvršča med nevarne kemikalije.

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 12.02.2004

datum (revidirane) izdaje: 12.02.2004

Trgovsko ime: **BAZA LAK PLUS****. Opozorila glede nevarnosti za človeka in okolje:**

Ob daljšem in ponavljajočem stiku s kožo lahko nastane dermatitis (vnetje kože) zaradi razmastitvenega delovanja topila.

Vnetljivo.

Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči nastanek suhe ali razpokane kože.

Hlapi lahko povzročijo zaspanost in omotico.

. Sistem razvrščanja:

Razvrstitev pripravka je v skladu z Zakonom o kemikalijah in s predpisi EU; dodatni podatki so črpani iz strokovne literature in internega gradiva.

4 Ukrepi za prvo pomoč:**. Splošni napotki:**

Simptomi zastrupitve lahko nastopijo šele po nekaj urah, zato je potreben zdravniški nadzor najmanj 48 ur po nezgodi.

V primeru kakršnihkoli dvomov morate poiskati zdravniško pomoč.

V primeru nezavesti nikoli ne dajajte tekočine ali izzivajte bruhanja.

. v primeru vdihavanja:

Poskrbite za dotok svežega zraka, če je nujno tudi za umetno dihanje. Prizadeti naj bo na toplem.

V primeru trajajočih težav se posvetujte z zdravnikom.

Vdihavajte svež zrak. Če je prizadeti v nezavesti, ga položite v bočni položaj, sprostite dihalne poti in takoj pokličite zdravniško pomoč.

Če ponesrečenec težko diha, mu dovajajte kisik (le strokovna oseba).

. v primeru stika s kožo:

Takoj sperite z vodo in milom in dobro splaknite. Odstranite onesnaženo obleko.

Pri trajajočem draženju kože se morate posvetovati z zdravnikom.

Nadraženo kožo namažite s blažilno kremo.

. v primeru stika z očmi/sluznico:

Ne odlašajte! Odstranite morebitne kontaktne leče in odprto oko najmanj 15 minut spirajte s tekočo vodo. Pri tem močno razprite zgornji in spodnji vekci ter krožite z očmi, da voda pride v vse dele očesa.

Poiščite zdravniško oskrbo.

. v primeru zaužitja:

Ne pijte alkohola.

Ne pijte mleka.

Dobro splaknite usta, po požirkih popijte nekaj dcl vode, počivajte, bodite na toplem.

Poiščite zdravniško pomoč.

Če je mogoče, zdravniškemu osebju pokažite etiketo ali embalažo.

Ponesrečencu zrahljajte vse tesne dele obleke (npr. kravato, ovratnik, pas...)

. Napotki zdravniku:

Pri ponavljajoči ali predolgi izpostavljenosti kemikaliji se lahko pojavi dermatitis.

5 Ukrepi ob požaru:**. Ustrezna sredstva za gašenje:**

CO₂, prah ali razpršeni vodni curek. Večji požar gasite z razpršenim vodnim curkom ali s peno obstajno proti alkoholu.

. Iz varnostnih razlogov neustrezna sredstva za gašenje: Voda v polnem curku**. Posebna nevarnost zaradi snovi, njeni zgorevalni produkti ali nastajajoči plini:**

V primeru požara lahko nastanejo zdravju škodljivi plini.

ogljikov monoksid (CO)

ogljikov dioksid (CO₂)

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 12.02.2004

datum (revidirane) izdaje: 12.02.2004

Trgovsko ime: BAZA LAK PLUS

Nevarnost koncentriranja hlapov v zaprtih prostorih, hlapi so težji od zraka, z njim lahko tvorijo vnetljivo/eksplozijsko zmes.

Gost, črn dim.

· Posebna zaščitna oprema:

Uporabljajte dihalni aparat.

Ne vdihavajte škodljivih, eksplozivnih in vnetljivih plinov/prahu.

Pri gašenju požarov nosite popolno zaščitno opremo, vključno izolacijski dihalni aparat z odobrenim/atestiranim cedilom.

· Drugi podatki

Izpostavljeno embalažo hladite z razpršenim vodnim curkom.

Kontaminirano vodo za gašenje zberite ločeno; ne sme odtekati v kanalizacijo.

6 Ukrepi ob nezgodnih izpustih:

· Osebni varnostni ukrepi za zaščito oseb:

Uporabljajte zaščitno opremo. Zavarujte nezaščitene ljudi.

Zavarujte vire vžiga.

Skrbite za zadostno zračenje.

· Okoljevarstveni ukrepi:

Preprečite, da kemikalija pronica v kanalizacijo, jame in kleti.

Pri odtekanju večjih količin kemikalije v vodotoke ali kanalizacijo obvestite Center za obveščanje.

· Postopki čiščenja po nezgodnem izpustu:

Poskrbite za odstranitev snovi z nevnetljivim materialom, ki nase veže tekočino (pesek, kremenka, absorber ki veže kislino, univerzalni absorber).

Ostanke shranite v dobro zaprte in pravilno označene posode.

Prizadet del skrbno očistite; primerna sredstva so:

topla voda in čistilo

Kontaminiran material odstranite v skladu s točko 13.

7 Ravnanje z nevarno snovjo/pripravkom in skladiščenje

· Ravnanje:

· Varnostni ukrepi pri ravnanju s proizvodom:

Preprečite nastajanje hlapov.

Uporabljajte le v dobro prezračevanih prostorih.

Skrbite za dobro prezračevanje, posebno na območju tal (hlapi so težji od zraka).

Nosite ustrezna osebna varovalna sredstva.

· Napotki za zaščito proti požaru in eksploziji:

Hranite ločeno od virov vžiga - ne kadite.

Preprečite nastanek elektrostatskega naboja.

Uporabljajte naprave/opremo zaščiteni proti eksploziji in orodje, ki ne povzroča iskrenja.

Poskrbite za hlajenje v primeru požara v okolici.

· Skladiščenje:

· Pogoji za varno skladiščenje: Ni posebnih zahtev.

· Napotki za skupno skladiščenje:

Skladiščite ločeno od živil.

Hranite ločeno od oksidacijskih sredstev.

Ne skladiščite skupaj z alkalijami (lugi).

Ne skladiščite skupaj s kisljinami.

· Drugi podatki glede pogojev skladiščenja:

Kemikalijo hranite le v originalni posodi.

Posodo imejte dobro zaprto.

Hranite pri temperaturi do 25°C, na dobro prezračevanem mestu.

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 12.02.2004

datum (revidirane) izdaje: 12.02.2004

Trgovsko ime: **BAZA LAK PLUS**

Posode skladiščite pokončno zaradi preprečitve izlitja/razsutja.

Kategorija skladiščenja:

Skladiščenje mora biti v skladu s predpisi o skladiščenju vnetljivih kemikalij.

Upoštevajte "Pravilnik o tem, kako morajo biti zgrajena in opremljena skladišča ter transportne naprave za nevarne in škodljive snovi".

8 Nadzor nad izpostavljenostjo/varnost in zdravje pri delu

Tehnični zaščitni ukrepi:

Z dobrim lokalnim ali splošnim odsesavanjem preprečite nastajanje hlapov/prahu. Če koncentracija hlapov/prahu na delovnem mestu kljub tehničnim ukrepom presega mejne vrednosti, je potrebno nositi osebna zaščitna sredstva.

Sestavine z mejnimi vrednostmi, ki jih je treba upoštevati in nadzorovati na delovnem mestu:

123-86-4 n-butil acetat

MV | 480 mg/m³, 100 ml/m³

1330-20-7 ksilen (mešanica izomer)

MV | 221 mg/m³, 50 ml/m³
K, BAT, EU

107-98-2 1-metoksi-2-propanol

MV | 375 mg/m³, 100 ml/m³
Y, H, EU

71-36-3 butanol

MV | 300 mg/m³, 100 ml/m³

100-41-4 etilbenzen

MV | 442 mg/m³, 100 ml/m³
K, BAT, EU

123-42-2 diaceton alkohol

MV | 96 mg/m³

Dodatni napotki:

Osebam, ki imajo težave z dihanjem ali imajo znake alergije, ni priporočljivo delati s proizvodom.

Pri določenih preobčutljivih osebah lahko nastopijo spremembe pri zdravju pri izpostavljenosti že pod mejnimi vrednostmi.

Mejne vrednosti so v skladu s Pravilnikom o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu.

Osebna varovalna sredstva:

Splošni varnostni in sanitarni ukrepi:

Ne hranite v bližini živil, pijač in krmil.

Umazana, prepojena oblačila takoj slečite.

Umijte si roke pred odmorom in ob koncu dela.

Ne vdihavajte hlapov, plina, pare, aerosola.

Izognite se stiku z očmi in kožo.

Pri delu ne jejte, pijte in kadite.

Po delu in pred odmori skrbite za temeljito čiščenje kože.

Redno vzdržujte osebna zaščitna sredstva.

Na delovnem mestu naj bodo nameščene naprave za izpiranje oči.

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 12.02.2004

datum (revidirane) izdaje: 12.02.2004

Trgovsko ime: **BAZA LAK PLUS****. Zaščita dihal:**

Pri obremenitvi za krajši čas ali v manjši meri lahka dihalna naobrazna maska (filterni vložek AX, rjave barve (SIST EN 371, oz. SIST EN 149)); ob intenzivnem oz. daljšem izpostavljanju uporabite izolacijski dihalni aparat.

. Zaščita rok: Zaščitne rokavice (SIST EN 374)**. Material za rokavice**

zaščitne rokavice iz polivinil alkohola

Zaščitne rokavice iz neoprena.

. Čas prodiranja skozi material za rokavice

Natančen prebojni čas, ki ga morate upoštevati, lahko izveste pri proizvajalcu zaščitnih rokavic.

. Zaščita oči: Tesno prilegajoča zaščitna očala.**. Zaščita telesa: Antistatična zaščitna obleka****9 Fizikalne in kemijske lastnosti****. Splošne navedbe**

Izgled:	<i>tekoč</i>
Barva:	<i>v skladu z oznako proizvoda (glej embalažo)</i>
Vonj:	<i>značilen</i>

. Sprememba stanja

Tališče/območje taljenja: *ni določeno*

Vrelišče/območje vretja: *116°C*

. Plamenišče: *> 26°C*

. Temperatura vnetišča: *270°C*

. Nevarnost eksplozije: *Proizvod ni eksploziven, vendar je možno tvorjenje eksplozivnih zmesi pare ali zraka.*

. Meje eksplozije:

spodnja: *1,1 Vol %*

zgornja: *10,4 Vol %*

. Parni tlak pri 20°C: *10,7 hPa*

. Gostota pri 20°C: *0,978 g/cm³*

. Relativna gostota hlapov: *3,84 zrak=1*

. Raztopnost v / mešljivost s/z

voda: *se ne meša oz.se slabo meša*

10 Obstočnost in reaktivnost

. Pogoji, ki se jim je treba izogniti: *Pri uporabi v skladu z navodili se ne razgradi.*

. Nezdružljive snovi:

močne kisline in lugji

alkalne kovine, alkalni hidroksidi

oksidanti

. Nevarne reakcije nevarne reakcije z zgoraj naštetimi snovmi.

. Nevarni produkti razkroja:

dušikovi oksidi (NOx)

Ocetna kislina

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 12.02.2004

datum (revidirane) izdaje: 12.02.2004

Trgovsko ime: **BAZA LAK PLUS**

Pri nepopolnem zgorevanju oziroma visoki temperaturi se lahko tvorijo strupeni produkti (CO, dim, saje, CO₂).

11 Toksikološki podatki

. Akutna toksičnost:

. LD50 vrednosti, glede na izpostavljenost:

123-86-4 n-butil acetat

oralno	LD50	14000 mg/kg (podgana)
inhalativno	LC50/ 4h	>21,0 mg/l (podgana)

1330-20-7 ksilen (mešanica izomer)

oralno	LD50	4300 mg/kg (podgana)
	LDL0	50 mg/kg (človek)
dermalno	LD50	2000 mg/kg (kunec)
inhalativno	LC50/ 4h	6350 mg/l (podgana)
	LCL0/ 6h	10000 ppm(V) (človek)

107-98-2 1-metoksi-2-propanol

oralno	LD50	5000 mg/kg (podgana)
dermalno	LD50	13500 mg/kg (kunec)
inhalativno	LC50/ 4h	6 mg/l (podgana)

71-36-3 butanol

oralno	LD50	790 mg/kg (podgana)
dermalno	LD50	3400 mg/kg (kunec)
inhalativno	LC50/ 4h	8000 mg/l (podgana)

100-41-4 etilbenzen

oralno	LD50	3500 mg/kg (podgana)
dermalno	LD50	17800 mg/kg (kunec)

123-42-2 diaceton alkohol

oralno	LD50	4000 mg/kg (podgana)
dermalno	LD50	13630 mg/kg (kunec)

. Primarno draženje:

. na koži: Ni dražilnega učinka

. na očeh:

Pogosta izpostavljenost večjim koncentracijam hlapov lahko povzroči reverzibilne poškodbe oči.

. Preobčutljivost: Ni znano, da bi izdelek povzročil preobčutljivost.

. Drugi podatki (za toksikologijo):

. V primeru vdihavanja:

pri izpostavljenosti za kratek čas koncentracijam n-butilacetata 3300ppm (16 mg/l) lahko povzroči hudo nadraženost oči in sluznice. Pri koncentraciji 200-300 ppm (1-1,4 mg/l) lahko povzroči zmerno nadraženost oči in sluznice.

Draži sluznico in tkiva dihalnih poti in bronhijev.

. Po vnosu velikih količin:

Ksilen lahko v primeru velikih izpostavljenosti povzroči poškodbe jeter, ledvic in krvi.

Pri zaužitju se lahko pojavijo v prebavnem traktu znaki zastrupitve. Pojavi se lahko glavobol, slabost, nezavest, diareja, padec krvnega tlaka, motnje v centralnem živčnem sistemu.

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 12.02.2004

datum (revidirane) izdaje: 12.02.2004

Trgovsko ime: **BAZA LAK PLUS**. **Subakutna do kronična toksičnost:**

Ponavljajoča ali dolgotrajna izpostavljenost velikim količinam topil v pripravku lahko privede do okvar centralnega živčnega sistema.

Pri ponavljajoči in / ali dolgotrajnejši izpostavitvi velikim količinam obstoja možnost, da pride do določenih zdravstvenih težav.

Znaki zastrupitve z n-butilacetatom lahko nastopijo pri koncentracijah nad 500 ppm; resni znaki zastrupitve pa pri 2000 ppm pri času izpostavljenosti nad 60 min.

. **Dodatni toksikološki napotki:**

Pri preskusih na miših so ugotovili, da se pri vnosu zelo velikih količin ksilena pogosteje pojavlja nastanek voljčjega žrela, sicer običajna razvojna nepravilnost pri miših. Vdihavanje takim količinam ksilena, ki pri brejih živalih niso toksične, povzroča znake zastrupitve fetusa, toda ne povzroča okvare pri skotenih mladičih.

12 Ekotoksikološki podatki. **Podatki za eliminacijo (trdovratnost in razgradljivost):**

. **Drugi napotki:** *Biorazgradljivost ksilena v "Closed Bottle Test" po 20 dneh: 72%*

. **Karakteristike na področjih okolja:**. **Giblјivost in bioakumulacijski potencial:**

1330-20-7 ksilen (mešanica izomer)

<i>log P(oct)</i>	2,9
-------------------	-----

. **Drugi napotki:** *Možnost tvorjenja eksplozivnih hlapov nad vodno površino*

. **Ekotoksičnost**. **Toksičnost vode:**

123-86-4 n-butil acetat

<i>EC0</i>	115 mg/l (<i>Ps.putida</i>)
------------	-------------------------------

<i>LC50</i>	205 mg/l (<i>daphnia</i>)
-------------	-----------------------------

	141 mg/l (<i>L.idus</i>)
--	----------------------------

1330-20-7 ksilen (mešanica izomer)

<i>LC50</i>	165 mg/l (<i>daphnia</i>)
-------------	-----------------------------

<i>LC50/ 48h</i>	110 mg/l (<i>ribe</i>)
------------------	--------------------------

<i>LC50/ 96h</i>	10 mg/l (<i>aquatic organismus</i>)
------------------	---------------------------------------

71-36-3 butanol

<i>EC0</i>	800 mg/l (<i>microorganismus</i>)
------------	-------------------------------------

	95 mg/l (<i>Sc.quadricauda</i>)
--	-----------------------------------

<i>LC50</i>	1855 mg/l (<i>daphnia</i>)
-------------	------------------------------

	1200 mg/l (<i>L.idus</i>)
--	-----------------------------

123-42-2 diaceton alkohol

<i>LC50</i>	500-1900 mg/l (<i>miš</i>)
-------------	------------------------------

<i>LC50/ 24h</i>	5000 mg/l (<i>FIS</i>)
------------------	--------------------------

<i>LC50/ 48h</i>	8930 mg/l (<i>FIS</i>)
------------------	--------------------------

. **Splošni napotki:**

Kategorija ogrožanja vode na osnovi nemških predpisov 2 (lastna uvrstitev): ogroža vodo

Ne dopustite, da odteče v podtalnico, v vodotoke ali v kanalizacijo.

Obstoj nevarnost ogroženosti pitne vode že pri izteku manjših količin v podtalnico.

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 12.02.2004

datum (revidirane) izdaje: 12.02.2004

Trgovsko ime: **BAZA LAK PLUS****13 Odstranjevanje****. Izdelek:****. Priporočilo:**

Ne sme se odlagati skupaj z gospodinjskimi odpadki. Odlaganje odpadnih snovi v skladu s Pravilnikom o ravnanju z odpadki.

Ne dopustite, da odteče v kanalizacijo.

Nevarno odpadno kemikalijo izročite zbiralcem posebnih odpadkov ali odpeljite na deponije, kjer se zbirajo tovrstne odpadne kemikalije.

. Šifra odpadne kemikalije:

08 01 11 odpadne barve in laki, ki vsebujejo organska topila ali druge nevarne snovi

. Postopki predelave odpadkov

R2 - pridobivanje topil z regeneracijo odpadkov

Ob upoštevanju predpisov je možen tudi visokotemperaturni sežig.

. Neočiščena embalaža:**. Priporočilo:**

Pri odlaganju odlaganju odpadne kemikalije in neočiščene embalaže upoštevajte Pravilnik o ravnanju z odpadki.

Z neočiščeno embalažo ravnajte kot s kemikalijo.

Z embalažo ravnajte v skladu s Pravilnikom o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo.

14 Transportni podatki**. Kopenski transport ADR/RID:**

. Kategorija ADR/RID: 3 (F1) Vnetljive tekoče snovi

. Številka nevarnosti (zgornji del): 30

. Identifikacijska - UN številka (spodnji del): 1263

. Embalažna skupina: III

. nalepka nevarnosti 3

. Ime snovi: 1263 BARVA, Posebne določbe 640E

. Pomorski ladijski transport IMDG:

. Kategorija IMDG: 3

. Identifikacijska - UN številka (spodnji del): 1263

. Etiketa 3

. Embalažna skupina: III

. EMS-številka: F-E, S-E

. Onesnaževalec morja: Ne

. Pravilen naziv pri prevozu: BARVA

. Zračni transport ICAO-TI in IATA-DGR:

. Kategorija ICAO/IATA: 3

. UN/ID: 1263

. Label 3

. Embalažna skupina: III

. Pravilen naziv pri prevozu: BARVA

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 12.02.2004

datum (revidirane) izdaje: 12.02.2004

Trgovsko ime: **BAZA LAK PLUS****Transport/drugi podatki:**

Blago je razvrščeno v skladu z Zakonom o prevozu mednarodnega blaga in mednarodne sporazume UN, IMO, ADR/RID in IATA/ICAO.

15 Zakonsko predpisani podatki / podatki o predpisih**Razvrstitev in označitev kemikalije:**

Proizvod je razvrščen in označen v skladu z Zakonom o kemikalijah in pripadajočim Pravilnikom o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov ter s Pravilnikom o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi in s smernicami ES.

Opozorilni stavki:

10 Vnetljivo.

66 Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči nastanek suhe ali razpokane kože.

67 Hlapi lahko povzročijo zaspanost in omotico.

Obvestilni stavki:

23 Ne vdihavati meglice.

24 Preprečiti stik s kožo.

36/37 Nositi primerno zaščitno obleko in zaščitne rokavice.

51 Uporabljati le v dobro prezračevanih prostorih.

60 Snov/pripravek in embalažo odstraniti kot nevarni odpadek.

16 Druge informacije

Podatki se opirajo na trenutno znanje in ne predstavljajo nikakršnega zagotovila glede lastnosti proizvoda in niso osnova za nikakršno pogodbeno pravno razmerje. Podatki se nanašajo le na omenjeni izdelek in ne veljajo v kombinaciji z drugimi izdelki ali v procesu. Uporabnik naj upošteva vse vire informacij za zagotovitev pravilne oziroma varne uporabe in odstranjevanja kemikalije, ter zaščite zdravja zaposlenih in končnih uporabnikov.

Besedilo R stavkov za posamezne nevarne snovi (glej poglavje 2):

10 Vnetljivo.

11 Lahko vnetljivo.

20 Zdravju škodljivo pri vdihavanju.

20/21 Zdravju škodljivo pri vdihavanju in v stiku s kožo.

22 Zdravju škodljivo pri zaužitju.

36 Draži oči.

37/38 Draži dihala in kožo.

38 Draži kožo.

41 Nevarnost hudih poškodb oči.

66 Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči nastanek suhe ali razpokane kože.

67 Hlapi lahko povzročijo zaspanost in omotico.